

[Ministeren for skatter og afgifter]

nutabet kun bliver ca. 35 mill. kr. til næste år og endnu mindre i de efterfølgende år.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Energiministeren (Enggaard):

Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte:

Forslag til lov om bemyndigelse til energiministeren vedrørende naturgasprojektets gennemførelse.

(Lovforslag nr. L 214).

De hidtidige beregninger over naturgasprojektets økonomi har med de forudsætninger, der har været anvendt, vist, at projektet er rentabelt.

Projektets økonomi er meget følsom over for ændringer i forudsætningerne, som omfatter afsætning, omkostninger og udviklingen i energipriserne.

Med hensyn til afsætningen gælder, at de foreløbige erfaringer med kontrakttegningen i regionerne tyder på, at der kan blive alvorlige vanskeligheder med at nå den forudsatte afsætning af naturgas. Dette gælder ikke mindst salget til industri og fjernvarmeværker, som endnu knap er kommet i gang.

For så vidt angår omkostningerne har der ikke inden for den nuværende struktur kunnet etableres en omkostningsstyring med den fornødne gennemslagskraft.

Endelig gælder det med hensyn til energiprisudviklingen, at den seneste tids udvikling – der ligefrem har vist et fald i de reale energipriser – giver anledning til usikkerhed om, hvorvidt de hidtidige forudsætninger om konstante eller stigende reale energipriser kan holde.

En grundlæggende årsag til de opståede problemer skal søges i naturgasprojektets organisationsstruktur. De aftaler, der er indgået mellem Dansk Olie & Naturgas A/S og de fem regionale naturgasselskaber, sikrer ikke i fornødent omfang overensstemmelse mellem ansvaret for projektets gennemførelse og retten til at disponere med økonomisk virkning for projektet.

Den nuværende organisationsstruktur har endvidere desværre givet anledning til en række konfliktsituationer mellem selskaberne. Disse konflikter, der ofte er foregået i fuld offentlighed, må skønnes at have hæv-

met markedsføringen betydeligt gennem forringelse af naturgasprojektets omdømme i befolkningen.

I det nedsatte kontaktudvalg vedrørende naturgasprojektet er der gjort et udmærket arbejde, idet man har bestræbt sig på at løse de problemer, der er opstået i projektet. Da parterne ikke har været bundet af drøftelserne i udvalget, har man imidlertid ikke kunnet nå de ønskede resultater.

Fortsættes den nuværende udviklingslinje, er der reel risiko for tab i naturgasprojektet. Dette vil betyde, at D.O.N.G. A/S' egenkapital og kommunernes indskud i de regionale selskaber kan tabes, og at staten og kommunerne i givet fald må indfri de lån, der er optaget af selskaberne til naturgasprojektet.

Regeringen finder det derfor nødvendigt, at der træffes foranstaltninger med henblik på at ændre det billede, som har dannet sig af projektets situation.

Regeringen har på den baggrund overvejet en omorganisering af naturgasprojektet med henblik på at sikre projektets forsvarlige gennemførelse. En grundlæggende ændring af selskabsstrukturen ville kræve et så omfattende lovgivningsindgreb, at det først ville kunne gennemføres i løbet af folketingsåret 1983-84.

Regeringen finder det imidlertid nødvendigt, inden folketingets arbejde afbrydes i sommerperioden, at der ved lov gives energiministeren beføjelser til – hvor det er nødvendigt – at gribe ind i de spørgsmål, der er af mest presserende og afgørende betydning for projektets videre forløb.

Da hverken naturgasselskaberne eller regeringen har indflydelse på udviklingen i de reale energipriser, må bestræbelserne rettes mod de øvrige forhold, der er af afgørende betydning for projektet.

Lovforslaget giver derfor energiministeren bemyndigelse til i en afgrænset periode at træffe afgørelser og fastsætte regler om netudbygning, omkostningsstyring samt priser og andre betingelser for salg til industri og fjernvarmeværker.

Regeringen havde hellere set problemerne løst uden denne lovgivning, der giver energiministeren bemyndigelse til at gribe ind i naturgasselskabernes dispositioner. I betragtning af den væsentlige økonomiske risiko, der knytter sig til et forfejlet forløb af projektet, herunder navnlig svigtende forudsæt-

[Energiministeren]

ninger i opbygningsfasen, har regeringen imidlertid fundet det nødvendigt, at energiministeren tillægges de i lovforslaget nævnte beføjelser.

Regeringen fremsætter lovforslaget i forhåbning om, at de i lovforslaget tilvejebragte bemyndigelser ikke nødvendigvis skal finde anvendelse. Regeringen håber, at de i projektet involverede parter i stedet viser sig i stand til selv at nå de nødvendige resultater ved forhandling.

Vedrørende lovforslagets enkelte bestemmelser kan jeg henvise til bemærkningerne til forslaget, og jeg skal hermed tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvilige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) *Spørgsmål til ministrene:*

Spm. nr. S 1199

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Det som nr. 2 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. S 1199), der er stillet af Tinning (VS) til undervisningsministeren, er taget tilbage.

Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, var sålydende:

2) Til undervisningsministeren af:

Tinning (VS):

»Har ministeren overvejelser om at begrænse adgangen til pædagogikum, således at der kun bliver adgang for kandidater, der på forhånd er sikret ansættelse inden for gymnasieskoler, HF m.v.?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet er ikke ment som en opfordring. Tværtimod. Men ideen er ikke ny, og da det gældende pædagogikumforlig udløber den 1. august 1983, er der et indlysende behov for en hurtig og klar melding fra ministeren. Lever ideen, eller gør den ikke?

Spm. nr. S 1164

Til ministeren for kulturelle anliggender af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Finder ministeren, at det vil være i overensstemmelse med den dagsorden, der blev

vedtaget under folketingets kulturpolitiske debat den 3. maj 1983, hvis de statslige museer pålægges at opkræve entré af deres publikum?«

Skriftlig begrundelse

Foreningen af danske Kunstmuseer har i en skrivelse til ministeren for kulturelle anliggender udtrykt bekymring for kulturministeriets beslutning om at indføre entré på de centrale statslige museer, nationalmuseet og statens museum for kunst, og den samme bekymring er udtrykt af museumsinspektør Flemming Johansen i en kommentar i Politiken den 8. maj i år.

Ved forespørgselsdebatten i folketinget den 3. maj blev der vedtaget en dagsorden, der bl. a. pålagde regeringen at aflyse de bebudede rammededskæringer på kulturministeriets budget. Der foreligger naturligvis den mulighed, at kulturministeriets beslutning om at opkræve entré for adgang til de statslige museer er taget, før denne dagsorden blev vedtaget, og det vil derfor være muligt for ministeren at omgøre denne beslutning, der vel i øvrigt næppe vil kunne træffes, uden at folketinget på en eller anden måde og ikke blot gennem breve fra museumsfolk bliver gjort opmærksom på den.

Ingerlise Koefoed (SF):

Udgangspunktet for mit spørgsmål er den debat, vi havde den 3. maj, hvor der blev vedtaget en dagsorden, der bl. a. sagde, at regeringen skulle aflyse de bebudede rammebesparelser på kulturministeriet.

Jeg er godt klar over, at man kan sige, selv om man nu lægger en afgift på museumsbesøg, at man ikke dermed er gået helt imod, fordi man kan rokere inden for budgettets rammer, men jeg vil tro, der er nogle, der vil have meget imod, hvis man rokerer på den måde.

Jeg vil spørge ministeren, om ministeren har gjort sig nogen forestilling om, hvis forslaget opretholdes, hvad det vil betyde for antallet af besøgene på statens museer, hvad det vil betyde for væksten i museernes administrationsbudgetter, og hvad man egentlig regner med at man vil få ud af det netto på f.eks. nationalmuseet og statens museum for kunst.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Som det vil være bekendt, skulle kulturministeriet efter planen have sparet 26,9 mill. kr. på finansloven for 1984. Denne besparelse søgte vi fra kulturministeriets side gennemført dels ved nogle prioriterede besparelser, dels ved nogle indtægtsforøgelse, herunder entréindtægter på museerne. Baggrunden for disse indtægtsforøgelser, entréindtægterne, var, at vi ønskede at friholde nogle af disse områder for deciderede besparelser; man ville give institutionerne mulighed for at hente nogle penge hjem ved at tage entré.

Jeg mener ikke, det vil være katastrofalt, hvis man etablerede en entréordning f.eks. på 10 kr. for voksne på nationalmuseet. Jeg tror ikke, at det ville betyde et væsentligt fald i besøgstallet, men det kan jeg naturligvis ikke bevise.

På baggrund af den dagsorden, der blev stillet for nylig, hvor man opfordrede regeringen til ikke at spare mere på det kulturelle område, rammebesparelser, kan jeg sige, at jeg derfor ikke vil fremme dette forslag i forbindelse med finanslovsforslaget for 1984. Derimod kunne jeg tænke mig, at vi i folketinget vendte tilbage til en drøftelse af entrépolitikken på museumsområdet i forbindelse med en revision af museumsloven, som efter planerne vil finde sted i næste folketingssamling. Jeg mener, at man i denne forbindelse kunne få nogle oversigter fra museerne, som for langt de fleste vedkommende tager entré i dag, over, hvad det har betydet, at man indførte entreen, om der er sket fald i besøgstallet osv. Det kunne vi få uddybet i den anledning, men indtil nu er der altså ingen planer om at fremme dette forslag i forbindelse med finanslovsforslaget for 1984.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg takker for svaret. Det glæder mig meget, at det i hvert fald er aflyst for i år, og at vi kan se, at der kommer noget ud af, at vi fik vedtaget den dagsorden.

Med hensyn til at tage det op i folketinget er det klart, at det står ministeren frit. Jeg synes også, det kunne være spændende med nogle undersøgelser af, hvad det kan betyde. Efter sigende skal der ligge nogle undersøgelser fra nationalmuseer i udlandet, som viser, at besøgstallet er faldet med ca. 30 pct., når

man er begyndt at tage entré. Jeg vil spørge, om ministeren kender de undersøgelser, eller om ministeren ikke, inden vi går videre med sagen, i en eller anden folketingsdebat vil få dem frem.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg har hørt om nogle undersøgelser fra England bl. a., men vi skal naturligvis gerne undersøge, om der skulle foreligge andet materiale fra udlandet. Jeg vil dog sige, at det måske forekommer mig rimeligt at sammenligne med de mange danske museer, som tager entré, men det skal ikke komme an på det. Vi vil selvfølgelig stille materiale til folketingets rådighed, når vi vender tilbage til den diskussion.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Dræbye: spm. nr. S 1124
 Poulsgaard: spm. nr. S 1130 og 1171
 Marianne Bentsen-Pedersen: spm. nr. S 1139
 Maisted: spm. nr. S 1143
 Steenholdt: spm. nr. S 1144
 Tommy Dinesen: spm. nr. S 1149, 1160 og 1161
 Pelle Voigt: spm. nr. S 1153, 1155, 1156, 1166 og 1167
 Knud Lind: spm. nr. S 1159
 Bjørn Westh: spm. nr. S 1170
 Ole Espersen: spm. nr. S 1181

Spm. nr. S 1124

Til *ministeren for offentlige arbejder* (4/5 83) af:

Dræbye (RV):

»Vil ministeren beregne konsekvenserne for de offentlige udgifter til vejvedligeholdelse og for samfundsøkonomien ved en forøgelse af totalvægtsgrænsen for lastbiler fra

[Dræbte]

den nuværende, inden en eventuel ændring af grænsen gennemføres?»

Begrundelse

Det har forlydt, at ministeren har planer om at forøge den nuværende totalvægtsbegrænsning for lastbiler. Dette må antages at føre til en forøgelse af den tunge lastbiltrafik (en forøgelse af det antal akselpar med maksimalt akseltryk, der kører på vejene). Da der er en tæt sammenhæng mellem vejenes vedligeholdelsesudgifter og den tunge trafik, ønskes svar på, om der foruden ændringer vil blive foretaget konsekvensberegninger.

Besvarelse (16/5 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Som svar på spørgsmålet vedlægges 2 notater i 60 eksemplarer, som jeg samtidig hermed har tilsendt folketingets udvalg om offentlige arbejder.

Bilag 1

NOTAT

vedrørende totalvægt og akseltryk for lastbiler

1. På grundlag af en henvendelse fra Erhvervenes Trafikudvalg (repræsenterende Landbrugsrådet og Industrirådet) har ministeriet planer om inden for rammerne af den gældende akseltrykgrænse på 10 tons (som altså *ikke* skal forhøjes) at forhøje totalvægtsgrænsen fra 44 tons til 48 tons.

2. I forbindelse med disse planer er der foretaget en vurdering af følgende forhold:

- indvirkningerne på vejsliddet
- indvirkningerne på energiforbruget
- indvirkningerne på beskæftigelsen.

3. Ad indvirkningerne på vejsliddet

Det er akseltrykket, der er afgørende for vejsliddet.

Med en bibeholdelse af den gældende akseltrykgrænse på 10 tons forudsætter udnyttelsen af totalvægtsgrænsen på 48 tons, at vogntoget er forsynet med 6 aksler, jfr. nedenstående figur:

•	••	•	••
7,5	88	8	88

Der findes i den eksisterende vognpark ca. 500 6-akslede vogntog, der umiddelbart ved en omregistrering – samt en eventuel mindre teknisk ændring – vil kunne drage nytte af forhøjelsen.

For disse vogntogs vedkommende vil det gennemsnitlige akseltryk ved en forhøjelse af totalvægten fra 44 tons til 48 tons stige fra 7,25 tons til 7,9 tons og for så vidt medføre et øget vejslid, men da forhøjelsen af totalvægtsgrænsen vil medføre øget lasteevne for de enkelte vogntog, vil antallet af transporter med disse køretøjer, forudsat at godsmængden er uændret, falde, og derfor kan der ikke påregnes et øget vejslid for disse vogntogs vedkommende.

En del af de 5-akslede vogntog, jfr. nedenstående figur:

•	••	•	•
7,5	88	10	10

som findes i den eksisterende vognpark, vil efterhånden få den meget vejuvenlige 2-akslede anhænger med 10 tons på hver aksel udskiftet med en 3-akslet anhænger med 8 tons på hver aksel som led i de tungeste vogntogs tilpasning til 48 tons totalvægt.

Lastvognsejeren vil være tilskyndet hertil, fordi han samtidig med at få en øget lasteevne på 3–4 tons vil komme ned i en billigere vægt- og udligningsafgiftsskala.

Ved en sådan udskiftning vil der efterhånden ske et betydeligt fald i vejsliddet.

Alt i alt må konklusionerne, hvad vejslid angår, derfor blive, at vejsliddet bliver mindre med en totalvægtsgrænse på 48 tons end med en totalvægtsgrænse på 44 tons.

4. Hvad energiforbruget angår, foreligger der undersøgelser foretaget bl.a. i begyndelsen af 1970'erne i forbindelse med overgangen til de nugældende regler for akseltryk og totalvægt samt i EF, der viser, at dette totalt set bliver mindre ved 48 tons på grund af forøgelsen af nyttelasteevnen. Det skyldes, at et vogntogs energiforbrug ikke vokser proportionalt med vogntogets totalvægt.

5. Ad indvirkningen på beskæftigelsen

Ministeriet har i et særligt notat, der vedlægges, udarbejdet et skøn over beskæftigelseseffekten. Der indgår naturligvis mange usikkerhedsmomenter i dette skøn, der resulterer i, at den øjeblikkelige effekt vil være meget minimal (højest ca. 60 mand).

[Ministeren for offentlige arbejder]

Efter oplysninger fra Specialarbejderforbundet i Danmark er der beskæftiget ca. 25.000 chauffører i godstransportsektoren.

6. DSB er imod en forhøjelse, idet DSB påberåber sig, at banerne vil blive stillet konkurrencemæssigt svagere over for vejtransportsektoren ved en forøgelse af totalvægten.

Hertil er at sige:

Hvorfor skal lastbiltrafikken påføres begrænsninger (44 tons kontra 48 tons), når disse ikke er nødvendige af hensyn til vejnetets bæreevne eller for at holde udgifterne til vejvedligeholdelse nede? Det bemærkes, at DSB også på deres tog kan medtage den mængde gods, som baneinfrastruktur og bane materiel teknisk kan bære.

7. Til spørgsmålet om, hvorvidt den planlagte ændring af totalvægtsgrænsen vil blive drøftet med de kommunale organisationer, bemærkes, at der ikke findes at være grundlag for at optage sådanne drøftelser, idet vejudgifterne som nævnt ovenfor under punkt 3 ikke vil stige – tværtimod vil de på længere sigt falde.

Bilag 2

NOTAT

vedrørende de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af en totalvægt på 48 tons

1. Der er foretaget nedenstående beregninger vedrørende de beskæftigelsesmæssige konsekvenser ved en forhøjelse af totalvægtsgrænsen fra 44 tons til 48 tons, hvortil følgende bemærkninger skal knyttes:

- En totalvægtsforhøjelse vil kun kunne komme lastbilejere til gode, der transporterer masse gods (cement, olie, grovvarer o.lign.).
- Det er beskrevet, hvor mange henholdsvis 6-akslede og 5-akslede vogntog der findes i dag, og som kan drage nytte af en totalvægtsforhøjelse.
- Det er forudsat i beregningerne, at transportmængden holder sig konstant.
- De tal, man er nået frem til, gælder både for den egentlige vognmandskørsel og for firmakørsel.
- Den beskæftigelsesmæssige konsekvens er her beskrevet som den maksimale. Bl.a.

må det tages i betragtning, at der er mange små vognmandsvirksomheder med ét enkelt eller ganske få køretøjer, og disse småvirksomheder vil næppe afhænde køretøjet, fordi de gennem forhøjelsen af totalvægtsgrænsen får forøget lasteevne.

2. Den eksisterende 6-akslede vognpark:

I denne gruppe er der tale om 3 typer vogntog, der vil kunne udnytte en totalvægt på 48 tons:

- 4-akslede lastvogne koblet sammen med 2-akslede kærre (det vil sige anhængere, hvor ladet kan vippe).

Der findes ca. 400 4-akslede lastvogne.

Af disse anvendes højst 50 med 2-akslet kærre. Et sådant vogntog har i dag en totalvægt på 44 tons og vil øjeblikkelig kunne nå ca. 47 tons. Lasteevnen forøges derved fra ca. 30 tons til ca. 33 tons, altså med 3 tons svarende til ca. 10 pct. Det vil sige, at nedgangen i vognparken bliver 10 pct. af de eksisterende 50 vogntog, altså en nedgang på 5 vogntog.

- 3-akslede lastvogne koblet sammen med en 3-akslet påhængsvogn.

Der findes 1.207 3-akslede påhængsvogne med en totalvægt over 20 tons. De fleste har 22 tons totalvægt, men langt den overvejende del vil *ikke* have glæde af en totalvægt på 48 tons, idet de primært bruges sammen med 2-akslede lastvogne på 16 tons i international transport. Omkring 200 anvendes sammen med 3-akslede lastvogne på 22 tons totalvægt eller mere. Disse vogntog har i dag en totalvægt på 44 tons og vil kunne opnå en totalvægt på 47,5 tons – altså en forøgelse af lasteevnen på ca. 12 pct. Det vil sige, at nedgangen i vognparken bliver 12 pct. af de 200 vogntog, altså en nedgang på ca. 22 vogntog.

- 3-akslede motorvogne koblet sammen med en 3-akslet sættevogn.

Der findes 3.325 3-akslede sættevogne med et akseltryk over 20 tons.

De fleste anvendes sammen med 2-akslede forvogne på 16 tons totalvægt og vil *ikke* kunne drage fordel af en totalvægt på 48 tons, idet den 2-akslede forvogn ikke yderligere kan belastes.

En beskedent del – nemlig ca. 300 – anvendes sammen med 3-akslede forvogne i kombinationer på 44 tons totalvægt. Disse

[Ministeren for offentlige arbejder]

vogne opnår en lasteforøgelse på ca. 3,5 tons svarende til ca. 10 pct. Det vil sige, at nedgangen i denne vognpark bliver ca. 10 pct. af de 300 vogntog, altså en nedgang på ca. 30 vogntog.

Den totale nedgang i vognparken som følge af ændringerne af totalvægten vil for de 6-akslede vogntog blive 50-60 vogntog. Det skal tilføjes, at man må forvente en nedgang i udbuddet af arbejdspladser på én for hvert vogntog, der »forsvinder«, jfr. dog ovenfor under pkt. 1 e).

Den beskæftigelsesmæssige effekt må forventes at være øjeblikkelig forstået på den måde, at der for at kunne udnytte 48 tons totalvægt kun skal ske en omregistrering af køretøjerne samt eventuelt mindre tekniske ændringer.

3. De 5-akslede vogntog, hvor anhængerer er 2-akslet:

For denne gruppes vedkommende er der tale om de meget vejuventlige sætte- og påhængsvogne på 20 tons totalvægt. De er nemlig forsynet med 2 stk. 10 tons-aksler, hvilket er den mest vejuventlige akseltipe, vi tillader i dag.

Det skal bemærkes, at den beskæftigelsesmæssige effekt for denne gruppe af vogntog ikke vil være øjeblikkelig. Der vil derimod blive tale om en glidende overgang, efterhånden som påhængs- og sættevognene skal udskiftes.

I denne gruppe er der tale om 2 typer vogntog, der vil kunne udnytte en totalvægt på 48 tons:

- a) Der findes 964 2-akslede påhængsvogne med en totalvægt på 18-20 tons. Efterhånden som disse vogne skal udskiftes, kan man forvente, at de erstattes af 3-akslede påhængsvogne med en totalvægt på 24 tons. Derved forøges lasteevnen fra 27 tons til 31 tons for hele vogntoget. Denne 4 tons' forøgelse svarer til 15 pct. Nedgangen i vognparken som følge heraf vil blive 15 pct. af 964 vogntog, altså en nedgang på 145 vogntog.
- b) Der findes 3.000-3.500 2-akslede sættevogne med et akseltryk på 18-20 tons. Efterhånden som disse vogne skal udskiftes, kan man forvente, at de erstattes af 3-akslede påhængsvogne med en totalvægt på 24 tons. Forslaget vil imidlertid kun få be-

tydning for de sættevogne, der trækkes af en 3-akslet forvogn, jfr. ovenfor under pkt. 2 c). Der findes 550 3-akslede forvogne, hvor man er gået ud fra, at 300 bruges til at trække 3-akslede sættevogne, jfr. pkt. 2 c). Desuden anvendes ca. 50 i sydgående international trafik, som ikke berøres på grund af vore sydlige nabolandes totalvægtsbestemmelser. Der vil således være 200 3-akslede forvogne, som sammen med nye 3-akslede sættevogne vil kunne få gavn af 48 tons totalvægt. Lasteevnen forøges derved for hele vogntoget med ca. 4 tons, svarende til 15 pct. Nedgangen i vognparken som følge heraf vil blive 15 pct. af 200 vogntog, altså en nedgang på 30 vogntog.

Den totale nedgang i vognparken som følge af ændringerne for totalvægten vil for de nuværende 5-akslede vogntog blive ca. 175 vogntog. Det understreges endnu en gang, at dette vil ske som en glidende udvikling i takt med, at det nuværende materiel udskiftes.

4. Den totale nedgang vil således blive 225-235 vogntog eller et tilsvarende antal chauffører. Dette tal skal sættes i forhold til, at der i dag inden for godstransportsektoren (såvel vognmands- som firmakørsel) er beskæftiget ca. 25.000 chauffører. Det vil med andre ord sige, at den beskæftigelsesmæssige effekt højst vil være en nedgang på 1,0 pct.

Spørgsmål nr. S 1130

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (5/5 83) af:

Poulsgaard (FP):

»Er ministeren enig med mediekommissionen, når denne i sin fjerde betænkning udtaler, at der ingen tekniske hindringer er for at give æteren fri i Danmark?«

Begrundelse

Mediekommissionens arbejde har afsløret, at der ikke – som det i kulturudvalget er oplyst – findes nogen tekniske hindringer for at bryde Danmarks Radios monopol, men kun politiske. De tekniske indvendinger, der har været fremført i debatten, eksisterer altså ikke, hvorfor regeringen udmærket kan gennemføre et brud på Danmarks Radios monopol.

Besvarelse (18/5 83):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det fremgår af mediekommissionens fjerde betænkning (nr. 974, 1983), at der ved internationale telekommunikationskonferencer, senest i 1979, er tildelt Danmark frekvensmuligheder til 2 landsdækkende TV-programmer ud over det nuværende program. Frekvensmæssigt er der således intet til hinder for en begrænset udvidelse af antallet af danske TV-programmer, og således var situationen i øvrigt også, da radiokommissionen af 1967 afgav betænkning i 1979 bl.a. om indførelsen af et TV-2. En oprettelse af nye danske TV-programmer forudsætter imidlertid som følge af udviklingen siden 1970 en stillingtagen til en lang række andre tekniske samt programmæssige og finansieringsmæssige spørgsmål, som for øjeblikket overvejes i mediekommissionen. En beslutning om ændring i den danske radio- og fjernsynsstruktur bør derfor afvente resultatet af kommissionens overvejelser, som forventes offentliggjort medio juni 1983.

For fuldstændighedens skyld skal jeg tilføje, at der vil være frekvenser til rådighed for et nyt landsdækkende radiofoninet fra omkring 1985.

Spørgsmål nr. S 1139

Til *finansministeren* (4/5 83) af:

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

»Agter ministeren at ændre renten for studielån, der er overgået til Hypotekbanken, nu hvor renten andre steder er faldet?«

Besvarelse (16/5 83):

Finansministeren (Christophersen):

Statsgaranterede studielån ydet af pengeinstitutterne forfalder til indfrielse, når tilbagebetalingsbetingelserne ikke overholdes og staten derfor som selvskyldnerkautionist indtræder som kreditor i låneforholdet.

De af staten indfrieede lån forvaltes af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, og tidligere var renten for de indfrieede lån på 7 pct. p.a. og senere 10 pct. p.a. Med det stigende renteniveau i pengeinstitutterne så en del låntagere en fordel i at lade staten indfri det statsgaranterede studielån ud fra rentemæssige overvejelser. Som

følge heraf indførtes der i 1975 en ordning, hvorefter statens rente for det enkelte indfrieede studielån blev fastsat som renten i vedkommende pengeinstitut på indfrielsesdagen. Da renten i pengeinstitutterne varierer en del, og da pengeinstitutternes ændringer i rentesatserne foretages på forskellige tidspunkter, er det ikke administrativt muligt for Hypotekbanken at foretage løbende tilpasninger for de enkelte studielån i takt med renteutviklingen i det oprindelig långivende pengeinstitut.

Under det gradvis stigende renteniveau i løbet af 1970'erne har låntagerne derfor generelt haft betydelige fordele af den faste rente for de indfrieede lån. Jeg kan naturligvis godt se problemerne for de studielåntagere, hvis lån er blevet indfriet under de seneste års meget høje renteniveau, og som nu er bundet til den høje rentesats i hele lånets afviklingsperiode. Disse låntagere er dog ikke principielt anderledes stillet end andre låntagere, herunder staten selv, med fastforrentede lån optaget i de senere år.

Ved bedømmelsen af Hypotekbankens rentefastsættelse for indfrieede studielån må det endvidere tages i betragtning, at låntagerne i kraft af statsgarantien generelt har opnået gunstige rentevilkår i de långivende pengeinstitutter, og at denne rentefordel efter de gældende regler for Hypotekbankens rentefastsættelse videreføres ved en eventuel statslig indfrielse.

Jeg skal herudover fremhæve loven om gældssanering af statsgaranterede studielån, der trådte i kraft 1. januar 1983. Efter denne lov kan der efter ansøgning ydes rentetilskud til ansøgere med studiegæld, der overstiger halvdelen af en beregnet årsindkomst. Loven er indført for at afbøde virkningerne af det høje renteniveau for låntagere med store lån og lav årsindkomst. Jeg mener, at der hermed allerede er foretaget skridt til imødegåelse af problemerne for de værst stillede låntagere, og der er efter min opfattelse ikke økonomisk mulighed for en mere omfattende økonomisk støtte til låntagerne i form af en generel nedsættelse af renten for studielån.

Spm. nr. S 1143

Til *indenrigsministeren* (6/5 83) af:

Maisted (FP):

[Maisted]

»Hvorledes har udviklingen i sundhedssektoren været i de sidste 10 år vedrørende antallet af beskæftigede læger, herunder overlæger og speciallæger, anvendelsen af de teknologiske hjælpemidler, der fremmer behandlingen af patienter, anvendelsen af de forebyggende hjælpemidler, f.eks. medicinpræparater, der mindsker den egentlige sygdomsbehandling, samt vedrørende antallet af patienter i samme tidsrum?«

Begrundelse

I de sidste 10 år har den teknologiske udvikling på andre områder betydet en øget effektivitet, medens det tilsyneladende ikke har smittet af på sundhedssektoren, idet udgifterne er nærmest eksploderet, medens patientmassen formentlig er en konstant størrelse.

Besvarelse (18/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Antallet af beskæftigede læger i sundhedssektoren er i perioden fra 1972 til 1980 steget fra 7.100 til 10.100, dvs. en stigning på 42 pct. I de her nævnte antal sygehuslæger og læger i almen praksis og speciallægepraksis indgår overlægerne og de praktiserende speciallæger i 1972 med henholdsvis 1.583 og 414 samt i 1980 med henholdsvis 1.793 og 683.

Fra 1980 til 1982 har der været en ekstraordinær stor stigning i antallet af beskæftigede læger på sygehusene, idet der som følge af den nye lægeoverenskomst er blevet ansat 1.200 flere yngre læger. Da der ved lægeoverenskomsten bl.a. blev indført en 40 timers arbejdsuge, har stigningen i lægeantallet imidlertid ikke ført til en tilsvarende stigning i antallet af lægetimer.

Sundhedssektorens ydelser er ligeledes steget betydeligt i de sidste 10 år. Således er antallet af udskrivninger i det samlede sygehusvæsen steget fra 820.000 i 1972 til 930.000 i 1981, dvs. en stigning på 13 pct. Den væsentligste stigning er imidlertid sket i de ambulante ydelser. I 1975 var der i sygehusvæsenet 2,8 mill. ambulante ydelser, og i 1981 var antallet af ambulante ydelser steget til 3,3 mill., dvs. en stigning i disse 6 år på 20 pct. Samtidig steg antallet af ydelser i almen

praksis (incl. vagtlægehjælp) fra 1973 til 1980 med i alt 40 pct.

Ved en bedømmelse af effektiviteten i sundhedsvæsenet må der imidlertid ud over disse rent kvantitative opgørelser også tages hensyn til kvalitative forhold.

Der har således i de sidste 10 år været en lægefaglig og teknologisk udvikling, der har resulteret i udviklingen af helt nye eller ændrede behandlinger og behandlingsformer – såvel i den primære som i den sekundære sundhedssektor. Samtidig har der vist sig nye muligheder for at forebygge sygdomme, og der har i sundhedssektoren generelt været udfoldet en øget forebyggelsesindsats. Hertil kommer, at de ældre patienter udgør en stadig større andel af den samlede patientmasse, hvilket påvirker sundhedssektorens ydelser både kvantitativt og kvalitativt.

Det kan være vanskeligt på grundlag af de nævnte udviklingstendenser at vurdere effektivitetsudviklingen i sundhedssektoren, og i denne forbindelse må omkostningsudviklingen naturligvis også tages i betragtning. Den almindelige økonomiske situation og de heraf nødvendiggjorte sparekrav har bl.a. betydet, at amtsrådene og de administrative og lægelige ledelser af sygehusene har påbegyndt en egentlig rationalisering og effektivisering af sygehusvæsenet. Disse bestræbelser, som bl.a. har givet sig udslag i en omstilling fra traditionel sygehusindlæggelse til planlagt korttidsbehandling og ambulante behandling, vil i videst muligt omfang blive understøttet fra centralt hold.

Spm. nr. S 1144

Til *ministeren for Grønland* (6/5 83) af:

Steenholdt (Grøn.):

»Burde myndighederne – som fuldt ud har været orienteret om den usædvanligt strenge vinter i Grønland i år – ikke have taget højde for, at issituationen i Diskobugten kunne blive en hindring for sejlads og f.eks. have sendt et isbrydende skib til området i så god tid, at denne for erhvervslivet så ødelæggende og for befolkningen som helhed så generende aktuelle situation kunne have været undgået?«

Begrundelse

[Steenholdt]

Fragtskibet »Bamsa Dan« har i går måttet opgive at sejle med forsyninger til Christianshåb og Jakobshavn på grund af issituationen i Diskobugten og har måttet omlade lasten i Egedesminde.

Ud over at påføre befolkningen i nævnte byer og omliggende bygder ulemper, da der som regel er hårdt brug for årets første og friske forsyninger, og ud over at påføre private næringsdrivende tab ved, at de må vente på deres varer, som de skal bruge i deres virksomheder, har issituationen haft alvorlige følger for Diskobugstens fiskere, som endnu ikke har været i stand til at udøve deres erhverv.

Besvarelse (16/5 83):

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Den kgl. grønlandske Handel råder ikke over isbrydende lastskibe, men over et antal isforstærkede skibe, hvoraf de stærkeste, som netop er indsat i Diskobugten, kan gennemsejle is af en vis sværhedsgrad.

Til trods for den ekstreme issituation, som hersker i Diskobugten i år, er det lykkedes KGHs skibe med assistance fra Svitzers isbryder »Sigyn« at komme frem til Egedesminde, Godhavn og Jakobshavn med forsyninger med kun ganske få dages forsinkelse.

Får så vidt angår »Nivi Ittuk«s (ex Bamsa Dan) anløb af Christianshåb måtte det trods et langvarigt forsøg med isbryderassistance opgives for at undgå forsinkelser på skibets efterfølgende rejser med deraf følgende forsyningsproblemer.

Godset til Christianshåb er derfor blevet opløst i Egedesminde med henblik på videreforsendelse til Christianshåb, så snart isforholdene gør dette muligt.

Det skal tilføjes, at godset forventes videreendt fra Egedesminde ca. 16. maj med »Nungu Ittuk«, som med isbryderassistance vil søge at nå frem til Christianshåb.

En forsinkelse i besejlingen af det aktuelle omfang er ikke usædvanlig i Grønland under de meget variable is- og vejrforhold, der hersker med jævne mellemrum, og burde ikke overraske de stedlige handlende.

Spm. nr. S 1149

Til *indenrigsministeren* (9/5 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil det offentlige på nogen måde få udgifter ved brug af speciallæger via privathospitaler?«

Begrundelse

Af en folder fra Privathospitalet København fremgår det under afsnittet »væsentlige fordele«, at man kan vælge egen speciallæge, og at det er denne læge, der personligt er ansvarlig for hele behandlingen.

Det virker umiddelbart fordyrende for det offentlige, såfremt man skal til at dele sine speciallæger med et privat hospital, der ifølge eget udsagn har første ret til speciallægerne, idet det bliver muligt for patienterne på privathospitalet selv at vælge speciallæge – samtidig med at patienterne er garanteret mod ventetid.

Det må alt andet lige give øget ventetid på de offentlige sygehuse med en deraf følgende fordyrelse.

Besvarelse (18/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Hverken indenrigsministeriet eller sundhedsstyrelsen har fået forelagt mere detaljerede oplysninger om planerne for oprettelsen og driften af Privathospitalet København. Man er således ikke bekendt med, hvilke lægelige funktioner/behandlinger der planlægges udført på det nævnte sygehus. Man er heller ikke bekendt med, hvorledes den lægelige og plejemæssige betjening af patienterne vil blive tilrettelagt. Det bemærkes herved, at projekter vedrørende privat sygehusbyggeri skal godkendes af indenrigsministeren.

Det er således på nuværende tidspunkt ikke muligt med rimelig sikkerhed nærmere at vurdere, om funktionerne på det nævnte privathospital kan få afsmittende virkninger på det offentlige sygehusvæsen enten økonomisk eller med hensyn til ventetider.

Spm. nr. S 1153

Til *forsvarsministeren* (9/5 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvilke medlemmer af folketingets forsvarsudvalg har adgang til NATO-dokumenter mærket »NATO-confidential« og i hvilken egenskab?«

Besvarelse (18/5 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Ingen medlemmer af forsvarsudvalget har i kraft af dette medlemskab nogen særskilt stilling i forhold til andre medlemmer med hensyn til adgang til klassificerede, herunder NATO-klassificerede, oplysninger, hvis behandling som bekendt sker i henhold til særlige regler.

Sager af lavere klassifikationsgrader har efter den hidtidige praksis og med tydelig angivelse af regler for behandling været sendt til forsvarsudvalget, hvis sekretariat har mulighed og ansvar for forsvarlig opbevaring. Højere klassificerede sager har ikke kunnet opbevares forsvarligt ved udvalgets sekretariat, og udvalgsmedlemmer har været henvist til at læse sådanne sager i forsvarsmi-
nisteriet efter at være blevet gjort bekendt med reglerne for omgang med klassificerede sager.

Den omstændighed, at et dokument hidrører fra NATO (NATO-confidential), vil efter dets indhold kunne udelukke medlemmerne fra indsigt i dette. Dette er en forpligtelse, jeg har over for øvrige medlemslande.

Jeg kan i øvrigt henvise til min besvarelse af 6. december 1982 af spørgsmål nr. S 279 og S 280.

Spm. nr. S 1155

Til forsvarsministeren (9/5 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvor mange atomvåbenspræghoveder har NATO i overensstemmelse med slutcommuniquet fra NATOs fællesmøde mellem udenrigs- og forsvarsministrene den 12. december 1979 trukket tilbage, og hvilke våbensystemer tilhører spræghovederne?«

Besvarelse (16/5 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

NATO har i overensstemmelse med slutcommuniquet fra NATOs forsvars- og udenrigsministermøde den 12. december 1979 trukket 1.000 nukleare spræghoveder tilbage fra Europa. Tilbagetrækningen skete i løbet af 1980. Man kan ikke frigive oplysninger om, hvilke våbensystemer der er tale om, da disse er klassificerede.

Spm. nr. S 1156

Til forsvarsministeren (9/5 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvem er ansvarlig for, at der i modstrid med almindelig praksis ikke forelå en embedsmandsindstilling for ministeren, da spørgsmålet om forlængelse af posterne som chef for forsvarsstaben og som forsvarschef skulle afgøres?«

Begrundelse

Det virker helt ubegribeligt, at en minister i en så vigtig sag ikke har modtaget en indstilling fra sine embedsmænd, således som det er almindelig praksis i alle andre ministerier. Spørgeren har også noteret sig ministerens udtalelser til Jyllands-Posten den 24. april 1983, hvor ministeren bl.a. understreger: »Mine embedsmænd orienterer mig løbende, og der har endnu ikke været en situation, hvor beslutningsgrundlaget var mangelfuldt.«

Ikke desto mindre forelå der ifølge ministerens svar af 21. april 1983 på spørgerens spørgsmål nr. S 1018 (jfr. tidenden sp. 9956) ikke en sådan indstilling.

Besvarelse (17/5 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Det har ikke været praksis i forsvarsmi-
nisteriet, at der i forbindelse med besættelse af posterne som forsvarschef og chef for forsvarsstaben har foreligget embedsmandsindstillinger som en del af ministerens beslutningsgrundlag.

Spm. nr. S 1159

Til indenrigsministeren (10/5 83) af:

Knud Lind (FP):

»Billiger ministeren, at yngre læger, der er tvangstilmeldte medlemmer i Foreningen af Yngre Læger, trues med eksklusion, hvis de søger ansættelse i det påtænkte private hospital?«

Begrundelse

Ifølge kendelser fra Europa-Domstolen er det medlemslandene forbudt at påtvinge deres borgere medlemskab af en bestemt fagforening, for at de kan få arbejde.

[Knud Lind]

Yngre læger har hidtil været tvangsindlagte medlemmer af Foreningen af Yngre Læger, hvis de vil have arbejde her i landet. I sit politiske virke har bestyrelsen for denne forening som sit nyeste initiativ nu truet sine medlemmer med eksklusion, hvis de søger arbejde i det påtænkte private hospital.

Det må derfor nu være påkrævet, at ministeren tilkendegiver, at en sådan forening ikke længere kan bevare sit monopol som den eneste forening for yngre læger, der kan indgå overenskomster angående yngre lægers ansættelse her i landet.

Besvarelse (18/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Foreningen af Yngre Læger har ikke efter det for indenrigsministeriet oplyste truet læger med eksklusion, hvis de søger ansættelse i det påtænkte private hospital.

Foreningens repræsentantskab har alene tilkendegivet, at foreningen ikke ønsker at indgå overenskomst med hospitalet. En overenskomst er imidlertid ikke nødvendig for, at lægerne kan blive ansat ved hospitalet.

I øvrigt vil jeg gerne understrege, at medlemskab af en faglig organisation ikke er eller kan være en betingelse for ansættelse i det offentlige hospitalsvæsen.

Spm. nr. S 1160

Til *indenrigsministeren* (10/5 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan speciallæger ansat inden for det offentlige også have tjeneste på et privat hospital?«

Begrundelse

Ifølge den folder, som Privathospitalet København sender ud, siger man, at man kan få, hvilken speciallæge man ønsker, til hvilken tid man ønsker. Dette må nødvendigvis kolliderer med den pågældendes arbejdstider for det offentlige, hvorfor jeg formoder, at ministeren er enig med mig i, at en sådan dobbeltansættelse ikke kan finde sted.

Besvarelse (18/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg kan oplyse, at spørgsmålet om, hvorvidt en speciallæges (overlæges) ansættelses-

forhold på et offentligt sygehus er foreneligt med hans eventuelle virksomhed/ansættelse ved et privat hospital, er et overenskomstsliggende, der således falder uden for min kompetence. Det bemærkes dog, at ledelsesansvaret for den lægelige behandling, som påhviler en overlæge ved et offentligt sygehus, er en døgnfunktion, hvilket bl.a. indebærer, at den pågældende overlæge personligt skal være til disposition, hvis det er påkrævet af hensyn til akut behandling af patienter.

Spm. nr. S 1161

Til *ministeren for offentlige arbejder* (10/5 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Er oplysningen i Radioavisen den 10. maj 1983 om, at der hvert år stjæles for ca. 6 mill. kr. i postvæsenet, korrekt?«

Begrundelse

Det kunne tænkes, at der ud over pakker, der forsvinder, også på den konto opgøres f.eks. pakker, der går i stykker, eller forsendelser, man på anden måde er nødt til at erstatte.

Endvidere ønskes det oplyst, om man har tal på, hvor mange forsendelser der stjæles, og hvad deres værdi er, og hvor mange forsendelser der går i stykker eller forsvinder, og hvilken værdi disse forsendelser har.

Besvarelse (18/5 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Bollmann, fg.):

Post- og telegrafvæsenet har i 1982 udbetalt ca. 6,9 mill. kr. i erstatning for bortkomne eller beskadigede postforsendelser. Heraf vedrører ca. 5 mill. kr. bortkomne pakker.

Antallet af bortkomne indenlandske pakker, for hvilke der er ydet erstatning, var 9.214, medens der blev udbetalt erstatning for 4.520 beskadigede. Det kan herved oplyses, at der i 1982 blev besørget ca. 26 mill. stk.

Det er ikke muligt at oplyse, om en bortkommen forsendelse er stjålet eller bortkommen på anden måde.

Værdien af de beskadigede hhv. bortkomne forsendelser kan i nogle tilfælde være hø-

[Ministeren for offentlige arbejder]

jere end de udbetalte beløb, da postvæsenets ansvar er begrænset, jfr. postlovens §§ 43-46.

Der er i 1981 og 1982 sket en nedgang i antallet af udbetalte erstatninger, og det samlede erstatningsbeløb er også faldet, uanset at postlovens maksimumsbeløb er forhøjet.

Spm. nr. S 1166

Til *forsvarsministeren* (10/5 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Handlede forsvarschefen, Knud Jørgensen, på eget initiativ eller efter ministerens tilskyndelse, da han fremsatte sine ubeføjede anklager om oberstløjtnant P. Ø. Nielsens påståede manglende loyalitet på grund af dennes udtalelser om regeringens forvaltning af den nye forsvarsordning og fyringen af den tidligere forsvarsstabschef, G. K. Kristensen?«

Begrundelse

Forsvarskommandoens auditor L. F. Biering Sørensen siger til dagbladet Politiken den 10. maj 1983, at oberstløjtnant P. Ø. Nielsen var fuldt berettiget til at skrive sit læserbrev, og derfor var der heller ikke noget grundlag for at kritisere ham, som to generaler og mere indirekte ministeren har gjort.

Efter auditørens vurdering til forsvarschefen er det vigtigt at få afklaret, om forsvarschefen handlede på egen hånd eller tilskyndet af ministeren, da han i Radioavisen kritiserede P. Ø. Nielsen for at have været »lidt på den gale side af det, vi kalder normale grænser for ytringsfriheden«, og indskærpede hans pligt til at være »endnu mere loyal over for den siddende regering end måske hvem som helst«.

Hvis forsvarschefen handlede helt på egen hånd i dette spørgsmål om knægtelse af ytringsfriheden inden for forsvaret, må det være rimeligt at forvente en reaktion fra ministeren.

Besvarelse (17/5 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg har ikke tilskyndet forsvarschefen eller chefen for personelstaben til at påtale – eller udtale sig om – oberstløjtnant P. Ø. Nielsens læserbrev.

Spm. nr. S 1167

Til *forsvarsministeren* (10/5 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Handlede generalmajor P. B. Krogen på eget initiativ eller efter ministerens tilskyndelse, da han efter offentliggørelsen af et læserbrev fra oberstløjtnant P. Ø. Nielsen i dagbladet Aktuelt den 10. marts 1983 kaldte oberstløjtnanten i forhør og med trusler mod hans forbliven i sit job advarede oberstløjtnanten mod at gentage sine meninger offentligt?«

Begrundelse

Efter forsvarskommandoens auditor L. F. Biering Sørensens officielle vurdering – at oberstløjtnant P. Ø. Nielsen var fuldt berettiget til at offentliggøre sit læserbrev – må det afklares, om det uhorste forsøg på indskrænkning af ytringsfriheden inden for forsvaret, som indbefattede trusler om berufsverbod, skete med ministerens billigelse eller på hans tilskyndelse, eller om generalmajor Krogen handlede på egen hånd.

Skulle det sidste være tilfældet, må man forvente en reaktion fra ministeren.

Besvarelse (17/5 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Der henvises til svar på spørgsmål nr. S 1166.

Spm. nr. S 1170

Til *landbrugsministeren* (11/5 83) af:

Bjørn Westh (S):

»Vil ministeren i fortsættelse af besvarelsen af spørgsmål nr. S 996, jfr. tidenden sp. 10233, oplyse den fulde ordlyd af ministeriets henvendelse til justitsministeriets lovkontor vedrørende udpegningen af gårdejer Hans Engell til medlem af jordlovsudvalget samt oplyse den fulde ordlyd af lovkontorets udtalelse?«

Besvarelse (17/5 83):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

I besvarelse af spørgsmålet vedlægges kopier af landbrugsministeriets skrivelse af 14. april 1983 til justitsministeriet og justitsmini-

[Landbrugsministeren]

steriets skrivelse af 25. april 1983 til landbrugsministeriet.

Landbrugsministeriet

København, den 14. april 1983

Justitsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
1216 København K.

Idet man hoslagt fremsender kopi af spørgsmål nr. S 996 til landbrugsministeren af Bjørn Westh, skal man anmode justitsministeriet om en udtalelse til brug for besvarelsen af spørgsmålet.

Der vedlægges et eksemplar af lovforslaget med bemærkninger, den af udvalget afgivne betænkning, lovbekendtgørelser nr. 396 af 23. juli 1974 og nr. 61 af 14. februar 1983 samt af lov nr. 699 af 21. december 1982.

Der henvises i øvrigt til telefonsamtale med afdelingschef Lunn.

Bilag 2

Justitsministeriet

Lovafdelingen

København, den 25. april 1983

Landbrugsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
1216 København K.

Landbrugsministeriet har anmodet justitsministeriet om en udtalelse i anledning af, at medlem af folketinget Bjørn Westh har bedt landbrugsministeren om at besvare følgende spørgsmål:

»Vil ministeren efter indhentet udtalelse fra justitsministeriets lovafdeling oplyse, om udpegelsen af gårdejer Hans Engell (KF), Bornholm, til medlem af jordlovsudvalget i stedet for en embedsmand fra landbrugsministeriets departement er i overensstemmelse med lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.m.? (S 996)«

1. Ifølge § 32 i loven om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.m., således som den blev ændret ved lov nr. 699 af 21. december 1982, består

jordlovsudvalget af 18 medlemmer. § 32, stk. 1, nr. 1, har følgende ordlyd:

»Landbrugsministeren udpeger 4 medlemmer. Det ene medlem udpeges som formand, medens 2 medlemmer repræsenterer landbrugsministeriet og 1 medlem jordbrugsdirektoratet.«

Statens jordlovsudvalg blev nedsat administrativt af landbrugsministeren i 1919 i henhold til § 14 i lov nr. 557 af 4. oktober 1919 om Vilkår for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje. I lov nr. 163 af 14. maj 1934 blev jordlovsudvalgets sammensætning fastlagt i bestemmelsen i § 2. Ifølge denne bestemmelse skulle udvalget bestå af 15 medlemmer, af hvilke 3 skulle udnævnes af landbrugsministeren. Et af disse medlemmer skulle fungere som formand, medens de to andre skulle repræsentere landbrugsministeriet og finansministeriet.

Der er, så vidt det ses, hverken i forarbejderne til 1919-loven eller 1934-loven holdpunkter for at antage, at landbrugsministeren skulle være bundet til at udpege en ansat i landbrugsministeriets departement som landbrugsministeriets repræsentant.

Landbrugsministeriet har over, for justitsministeriet oplyst, at spørgsmålet, så vidt det er landbrugsministeriet bekendt, ikke er omtalt i de – i det væsentlige redaktionelle – ændringer af lovbekendtgørelsen om jordlovsudvalgets sammensætning, der i tidens løb er blevet gennemført.

I de almindelige bemærkninger til ændringsforslaget i 1982 (L 44) side 4 anføres der om forholdet mellem en nærmere angiven afgørelse fra folketingets ombudsmand og den praksis, der hidtil havde udviklet sig med hensyn til landbrugsministeriets repræsentant i jordlovsudvalget:

»Ombudsmanden har over for landbrugsministeriet i en afgørelse om det rådgivende udvalg vedrørende lov om udlån til yngre jordbrugere udtalt kritik af et personsammenfald ved landbrugsministeriets repræsentation i dette udvalg og sagsbehandlingen i departementet. For så vidt angår statens jordlovsudvalg var det imidlertid en forudsætning for den i 1975 etablerede ordning, hvorefter landbrugsministerens kompetence i erhvervessager blev delegeret til et organ uden for det ministerielle system, statens jordlovsudvalg, at landbrugsministeriet gen-

[Landbrugsministeren]

nem sin repræsentation i udvalget kan tilføre dette juridisk og administrativ viden om landbrugsloven, og at der kan sikres ministeriet et vist indseende med de afgørelser, der træffes af udvalget.

Der foreslås derfor ingen ændring i den nuværende praksis.«

I den betænkning, som folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg afgav den 10. december 1982 over dette lovforslag, anføres bl.a.:

»Et flertal (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis, fremskridtspartiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) udtaler, at administrationen i landbrugsministeriet forudsættes tilrettelagt på en sådan måde, at ombudsmandens henstilling i sag nr. 1981-621-57 følges.«

Spørgsmålet ses ikke yderligere behandlet i forarbejderne til ændringsloven, og den omlægning i 1975, der henvises til i bemærkningerne, er gennemført administrativt.

Landbrugsministeriet har over for justitsministeriet oplyst, at man på baggrund af udtalelsen i udvalgets betænkning ikke – som forudsat i de nævnte bemærkninger til lovforslaget – har ment at kunne fortsætte med den hidtidige praksis, hvorefter landbrugsministeriet var repræsenteret af en ansat i departementet. Man har derfor fundet det rigtigst at udpege en person, der på den ene side har kendskab til de forhold, der behandles af jordlovsudvalget, og på den anden side står uden for det hierarkiske system og således ikke kan påvirke den departementale behandling af klagesager vedrørende spørgsmål, der har været forelagt jordlovsudvalget.

2. I den anledning skal justitsministeriet udtale:

Det antages i almindelighed, at udvalgsmedlemmer, der efter lovgivningen på et bestemt område skal repræsentere en myndighed, har til opgave at sikre, at udvalget tilføres den sagkundskab, som den pågældende myndighed repræsenterer, samt om fornødent sikre kontakten mellem udvalget og myndigheden, jfr. således Bent Christensen, »Nævn og råd«, 1958, side 141 f. Det medfører dog efter justitsministeriets opfattelse normalt ikke, at det pågældende medlem skal være ansat i den pågældende myndighed og dermed umiddelbart være undergivet instruktionsadgang m.v.

I den nævnte udtalelse fra folketingets ombudsmand blev det ikke fundet kritisabelt, at ansatte i landbrugsministeriet var medlemmer af de pågældende udvalg. Ombudsmanden gav alene udtryk for, at han fandt det i strid med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om speciel inhabilitet, at landbrugsministeriets repræsentant i et bedømmelsesudvalg medvirkede ved behandlingen af klager over afgørelser efter tilskudsloven i tilfælde, hvor den pågældende havde deltaget i sagens behandling i bedømmelsesudvalget. Ombudsmanden henstillede på den baggrund, at landbrugsministeriet traf foranstaltninger til at undgå eventuelle tilsvarende inhabilitetstilfælde. Udtalelsen i udvalgsbetænkningen om, at »administrationen i landbrugsministeriet forudsættes ...« synes da også mest naturligt at kunne forstås således, at udvalgets flertal alene har ønsket at tilkendegive, at man forudsatte, at ombudsmandens henstilling om at undgå inhabilitetsforhold i forbindelse med behandlingen af konkrete klagesager, blev fulgt.

Som anført ovenfor indeholder hverken selve bestemmelsen i § 32 eller de tidligere forarbejder til lovgivningen nærmere udtalelser, der fastlægger, ud fra hvilke synspunkter landbrugsministeren skal udpege sine repræsentanter i jordlovsudvalget.

Landbrugsministeriets redegørelse i forslaget til den seneste ændringslov for den administrative praksis man – til trods for ombudsmandens henstilling – fandt det hensigtsmæssigt at opretholde sammenholdt med udvalgets flertals tilkendegivelse af, at man i modsætning hertil forudsatte, at landbrugsministeriet efterkom henstillingen, kan efter justitsministeriets opfattelse på denne baggrund næppe i sig selv antages at medføre, at landbrugsministeren herefter må anses for bundet til at udpege en ansat i departementet som landbrugsministeriets repræsentant.

Justitsministeriet finder på den baggrund næppe, at der er holdepunkter for at antage, at det skulle være i strid med bestemmelsen i § 32 i loven, at landbrugsministeren for helt at undgå, at inhabilitetsproblemer kan opstå, har udpeget en person, der ikke er ansat i landbrugsministeriets departement, som den ene repræsentant for landbrugsministeriet.

[Landbrugsministeren]

Erik Ninn-Hansen

/ Asbjørn Jensen

Spm. nr. S 1171

Til indenrigsministeren (11/5 83) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt der i Københavns kommune procentvis pr. indbygger er ansat flere i kommunal regie end i andre kommuner i landet – her tænkes især på den administrative sektor i Københavns kommune?«

Begrundelse

Det er spørgerens indtryk, at man i Københavns kommune udtrykkeligt vælger at spare på de »ømme« områder for at protestere mod regeringens sparepolitik. I stedet for at nedskære det administrative personale lader man det f.eks. gå ud over de gamle og syge, idet man forringer hjemmehjælpen, der i forvejen er under al kritik i København.

Besvarelse (17/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Der foreligger ikke en opgørelse, som helt klart opdeler personalet i administrativt og andet.

Imidlertid skal man, for at sammenligne personaletal, tage i betragtning, at Køben-

havns kommune i videre omfang end andre kommuner selv varetager en række funktioner, som andre køber udefra, samt at København producerer en række ydelser, som sælges til andre kommuner. Det personale, der bruges hertil, bør i princippet holdes uden for en sammenligning. Som eksempler kan nævnes vandforsyning, el- og gasforsyning, spildevandsrensning, håndværks- og kørselsafdeling, forhandlinger med staten og lønforhandlinger (København er ikke medlem af de kommunale organisationer) samt ejendomsforvaltning.

Københavns kommune varetager ligesom Frederiksberg kommune både primær- og amtskommunale opgaver. Når man sammenligner disse kommuner med andre kommuner, må man tage hensyn til dette forhold.

Endvidere må der tages hensyn til, at det kommunale udgiftspres kan variere meget fra kommune til kommune, således at personaleforbruget også af denne grund kan være forskelligt.

I nedenstående oversigt er personaleforbruget i Københavns kommune sammenholdt med personaleforbruget i kommuner og amtskommuner eksklusive Københavns og Frederiksberg kommuner. Personaletallene, som stammer fra de oprindelige 1983-budgetter, er opdelt dels på det samlede personaleforbrug, dels på det budgetterede personaleforbrug på hovedkonto 6. »Administration, planlægning og fællesudgifter«.

Samlet personaleforbrug

København	54.610
Kommuner og amtskommuner ekskl. København/Frederiksberg	389.623

Personaleforbrug, hovedkonto 6.

København	7.868
Kommuner og amtskommuner ekskl. København/Frederiksberg	42.126

Når disse tal sammenholdes med indbyggertallene, fås følgende:

Samlet personaleforbrug

	Antal fuldtidsbesk. i pct. af befolkning
København	11,2
Kommuner og amtskommuner ekskl. København/Frederiksberg	8,6

Personaleforbrug, hovedkonto 6.

København	1,6
Kommuner og amtskommuner ekskl. København/Frederiksberg	0,9

Antal fuldtidsbesk. ekskl. beskæftigelsesordn.

Antal fuldtidsbesk. i pct. af befolkning

[Indenrigsministeren]

Det bemærkes i øvrigt, at det inden for de rammer, der godkendes af Kommunernes Lønningsnævn, er overladt til de enkelte amtsråd og kommunalbestyrelser at fastsætte den personaleorganisation, der skal gælde for den (amts)kommunale forvaltning.

Kommunernes Lønningsnævns tilsyn omfatter dels godkendelse af bestemmelser om løn- og ansættelsesforhold (klassificeringstilsyn), dels mulighed for at bestemme, at antallet af stillinger i nærmere angivne personalegrupper skal forelægges nævnet til godkendelse (normeringstilsyn).

Tilsynet fastsættes og udøves af lønningsnævnet, og jeg har ikke efter den gældende lovgivning adgang til at gribe ind over for klassificering og normering af personale i kommunal tjeneste.

Spm. nr. S 1181

Til *justitsministeren* (16/5 83) af:

Ole Espersen (S):

»Kan ministeren be- eller afkræfte, at en del af det beløb, der blev stjålet fra centralkomitémedlem Ingmar Wagner i foråret 1982, hidrørte fra en løsesum, der var betalt til østtyske myndigheder i forbindelse med en »menneskehandel«?»

Begrundelse

I Berlingske Tidende den 16. maj 1983 hævdes det, at politiets uropatrulje efter anholdelsen af en dreng, mistænkt for det nævnte tyveri, fandt et beløb, som, efter oplysningerne i Berlingske Tidende, skulle hidrøre fra en øst-vesttysk menneskehandel. Den samme påstand fremsættes i en nylig udkommet fransk bog, som er anmeldt i samme udgave af bladet.

Besvarelse (19/5 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

De oplysninger om det pågældende pengebeløbs oprindelse, som nævnes i spørgsmålet, har intet grundlag i de oplysninger, som dansk politi har indhentet i forbindelse med sagens behandling.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 959

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Birthe Hansen (SF) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 9610, var sålydende:

Spm. nr. S 959

Til *indenrigsministeren* (8/4 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Mener ministeren, at det vil være rimelige menneskelige omkostninger at påføre patienterne på det nuværende dagcenter Toftebakken på Sct. Hans Hospital, hvis man undlader at gøre Toftebakken til døgninstitution, som der har været planer om?«

Supplerende besvarelse (18/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I fortsættelse af tidligere foreløbig besvarelse (13. april 1983, Folketingstidende, sp. 9610) oplyses, at Københavns magistrats 2. afdeling den 28. april 1983 har afgivet følgende udtalelse, hvortil indenrigsministeriet kan henholde sig:

»I denne anledning skal magistraten oplyse, at det eksisterende dagcenter for psykotiske unge på Sct. Hans Hospital, beliggende Toftebakken 9 og 10, med virkning fra 1. september 1983 vil blive omdannet til et døgnafsnit som et led i en ny strukturplan for hospitalet.

Efter omdannelsen vil de patienter, som i dag behandles i dagcentret, men som bor på hospitalets øvrige stationære afdelinger, blive overflyttet til døgnafsnittet som stationære patienter.«

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. S 1180

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 1180, der var stillet af Ole Espersen (S) til ministeren for kulturelle anliggender den 16. maj 1983, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (16/5 83) af:

Ole Espersen (S):

»Hvornår agter ministeren at udpege de filmredaktører, som i henhold til filmloven skulle være udpeget for længst?«

Begrundelse

For ca. 14 dage siden meddelte ministeren, at hun meget hurtigt ville udpege filmredaktørerne. Da filmcentralen befinder sig i en nødsituation, som er skabt af ministeren, er det overordentlig vigtigt, at udpegelsen sker hurtigt.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Forhandling om redegørelse nr. R 16:*

Energiministerens energipolitiske redegørelse 1983 (ER-83) af 5. maj 1983.

(Redegørelsen anmeldt 5/5 83. Redegørelsen givet 5/5 83. Beslutning om forhandling 5/5 83).

Forhandling

Poul Nielson (S):

Hvis vi i debatten her skulle holde os til, hvad der står i redegørelsen, kunne vi klare debatten forholdsvis hurtigt, men da vi jo alle sammen mener noget med vores energipolitik, er vi nødt til at sige en hel del om det, der ikke står noget om i redegørelsen. Det indebærer, at det kan blive en meget lang eftermiddag.

Det er et forsøg på på en pæn måde at sige, at det i overordentlig høj grad er lykkedes energiministeren at få etableret en lav profil. Jeg synes, det er synd, fordi Danmark faktisk har brug for en aktiv energipolitik, og selv om en del af den lave profil skyldes, at vi nu ikke længere behøver at høre så meget efter de meget højtråbende borgerlige politikere, der er imod en aktiv energipolitik. De er blevet pacificeret, fordi regeringen på en række punkter har fortsat den tidligere regerings energipolitik, men der er alligevel alt i alt tale om en svækkelse. Det afgørende punkt, hvor socialdemokratiet er uenig med regeringen, er, at der er for lidt drev i tingene, der er lidt for meget laden stå til.

Det synes jeg også kommer til udtryk, når vi ser på tidsforløbet omkring første udbudsrunde. Vi burde nu have været forbi tidspunktet, hvor olieselskaberne kunne ansøge. Det har ikke skortet på aktivitet fra vores side med hensyn til at klargøre standpunkter og muligheder for forlig. Vi ønsker, at vi i Danmark opbygger et nationalt olieselskab, der kan tingene. Det er vores eneste måde i praksis at sikre, at danske interesser varetages på en måde, vi har hold i. Vi taler ikke om et enten-eller i forholdet mellem sådan et selskab og udenlandske selskaber. Vi taler heller ikke om et enten-eller i forholdet mellem staten og private interesser i Nordsøen, og hvor der ellers skal bores. Vi taler om et samarbejde. Men det skal ske på grundlag af, at statens eget olieselskab er med i alle de tilladelser, der udstedes fra begyndelsen af. Vi har allerede et olieselskab, og det er det, vi mener der skal bygges videre på. Her er den redegørelse, vi har liggende foran os, tynd og uklar. Vi kunne håbe, at det betyder, at regeringen formulerer sig forsigtigt med henblik på nogle beslutninger politisk på dette tidspunkt. Det har vi også opfordret regeringen til, og vi har også skriftligt vist, hvordan det kunne lade sig gøre, men ikke rigtig fået respons endnu. Vi mener, det er på høje tid, fordi socialdemokratiet ikke finder, at det er acceptabelt, dersom disse meget store energipolitiske afgørelser om første udbudsrunde skal foretages på et tidspunkt, hvor folketinget ikke holder møder. Vi finder, at der kan være tale om berettiget kritik, hvis der ikke er en mulighed for parlamentarisk at kunne afprøve tingene gennem en debat i salen. Derfor vil vi opfordre til, at de beslutninger, der skal træffes, træffes nu før den 3. juni. I givet fald må man vente.

Der har tidligere, da vi drøftede første udbudsrunde, været fremført et meget klart defineret ønske fra de radikale om, at en række forskellige spørgsmål burde behandles i sammenhæng. Det synspunkt har vi været indstillet på at følge, og det er vi stadig væk, og det ligger også i min opfordring til, at man nu får afklaret første udbudsrunde. Jeg skal ikke gå i enkeltheder, det kan vi måske gøre i debatten.

I sammenhæng med det vil jeg nævne oliehandels- og raffinaderispørgsmålene. Der er muligheder for – i hvert fald efterforskes de – at fortsætte med stat-til-stat-handel med